

L'Odissea

Homer

Adaptació
Albert Jané

Il·lustracions
Pep Montserrat

L'Odissea

Homer

Adaptació
Albert Jané

Pròleg
Carles Miralles

Il·lustracions
Pep Montserrat

COMBRA

En record de Lluçia Navarro.
Gran dibuixant i professor insuperable,
la seva aula va ser una illa fonamental
en el meu viatge.

Pep Montserrat

© 2008, Pep Montserrat per a les il·lustracions
© 2008, Combel Editorial, S.A.
© 2008, Albert Jané per a l'adaptació
Casp, 79 – 08013 Barcelona
Tel.: 902 107 007
combel@editorialcasals.com

Disseny gràfic: Pepa Estrada
Correcció de proves: Joan Riba

Primera edició: octubre de 2008

ISBN: 978-84-9825-334-4
Dipòsit legal: B-40.685-2008
Printed in Spain
Imprès a Índice, S.L.
Fluvià, 81-87 – 08019 Barcelona

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni el seu tractament informàtic, ni la transmissió en cap forma o per qualsevol mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per registre o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

ÍNDEX

PRÒLEG	
Albert Jané conta les aventures d'Ulisses	9
La guerra de Troia	15
I. El país dels lotòfags	23
II. Els ciclops	26
III. Èol i els lestrígons	35
IV. El palau de Circe	39
V. El país de les Ombres eternes	45
VI. Els consells de Circe	54
VII. El cant de les sirenes	58
VIII. Escil·la i Caribdis	63
IX. Els ramats del Sol	65
X. Calipso	70
XI. La deessa dels naufrags	76
XII. Nausica	80
XIII. El palau d'Alcínous	89
XIV. El mantell de Penèlope	95
XV. El consell dels itaquesos	100
XVI. El viatge de Telèmac	108

XVII.	Telèmac a la cort del rei Menelau	113
XVIII.	Ulisses abandona el país dels feacis	118
XIX.	L'arribada d'Ulisses a Ítaca	126
XX.	La casa del porquerol	132
XXI.	El retorn de Telèmac	139
XXII.	Ulisses reconegut per Telèmac	144
XXIII.	El captaire entre els pretendents	151
XXIV.	Ulisses i Euriclea	159
XXV.	L'últim àpat dels pretendents	167
XXVI.	La prova de l'arc	172
XXVII.	La matança dels pretendents	179
XXVIII.	Ulisses reconegut per Penèlope	184
XXIX.	Les paus	189

Albert Jané conta les aventures d'Ulisses

En algunes festes assenyalades, periòdicament, els grecs s'aplegaven davant d'un rapsode que els cantava —com ells deien, atents al ritme de les paraules i les frases que declamava, a la música del que contava— l'*Odissea*. Un llarg poema de gestes, patiments i meravelles, que, amb un altre de menys imaginatiu però molt intens i si fa no fa igual de llarg, la *Iliada*, atribuïen a un antic poeta que la tradició i els rapsodes anomenaven Homer.

La *Iliada* contava un episodi de la guerra de Troia, l'heroïcitat d'Aquilles, el millor dels grecs que altre temps havien atacat la ciutat de Troia, a l'Àsia Menor (Troia és Ílion, en grec, d'on prové *Iliada*).

Aquests grecs, el millor dels quals era Aquilles, el més valent de tots, al final la van destruir, Troia, i altres poemes que no ens han arribat (però que Virgili, el poeta romà que narrà la destrucció de la ciutat dels troians a la seva *Eneida*, conegué, d'una manera directa o indirecta) explicaven com havien anat els fets. La presa i destrucció de Troia hauria tingut lloc després de mort Aquilles, gràcies a un altre heroi valent, sí, però sobretot astut, enginyós: un guerrer llest, intel·ligent, el nom del qual era Ulisses.

Altres poemes que tampoc no ens han arribat contaven les vicissituds del retorn dels herois grecs als països respectius, després de destruïda Troia. Un d'aquests «retorns» (així en deien: *nostoi*), el més famós, era el d'Ulisses, el rei d'Ítaca. Va

trigar a tornar, de Troia a la seva terra d'Ítaca, tants anys com havia durat la guerra de Troia, és a dir deu (val a dir, doncs, que quan va arribar-hi feia vint anys que se n'havia anat). El nom d'Ulisses, que en la nostra cultura s'ha fet popular en la seva forma habitual en llatí, en grec era Odisseu, i *Odissea*, doncs, és el títol que els grecs donaren al poema que en narrava el retorn.

Costava tres dies, recitar-lo sencer. I per això calia que fossin dies de festa, per tal que la gent que s'aplegava a l'entorn del rapsode pogués estar pel poema. No tenien televisió, no cal dir-ho, però tampoc cinema i tampoc teatre; posats a no tenir, la major part d'ells no sabien llegir i no tenien llibres, i els que sabien llegir i escriure tampoc no aplicaven aquests coneixements a la literatura. Hi havia la poesia, i uns professionals que la conservaven i la sabien dir. Sentir-los, però, aquests professionals, agradava molt a tothom, i la gent que s'aplegava a escoltar-los, en algunes festes assenyalades, en sabien trossos de memòria i, sense les paraules exactes del poema, també en sabien l'argument de molts episodis i en coneixien els personatges. Com que no tenien tot el que hem vist que no tenien, tenien en canvi una bona memòria, el record de les paraules i dels versos, dels fets de cada contalla. I aplicaven als versos dels rapsodes aquesta memòria perquè hi trobaven saviesa, experiència de les coses humanes, i una manera encisadora, enlluernadora, de contar fets meravellosos, ultrats, apassionants, sempre sorprenents, tot i que ja els sabien.

Després de l'*Odissea*, des dels romans, al llarg de l'edat mitjana i fins a avui mateix, les vicissituds del retorn d'Ulisses no han deixat de ser contades, una vegada i una altra, en les diferents llengües dels homes. A voltes traduïdes del grec, a voltes de bell nou explicades. Se n'han fet pel·lícules, còmics, obres de teatre amb música i sense, se n'han escrit relats de tota mena.

Les llengües evolucionen i tenen diferents nivells, públics lectors de moltes menes. El gust d'aquestes aventures, el plaer de sentir-les contar ben contades, no ha deixat d'existir ni és versemblant que, malgrat tants d'avenços, deixi mai d'existir. El que no és tan fàcil és trobar qui sàpiga contar-les ben contades. I aquesta és la gràcia d'aquest llibre, que qui l'ha escrit, que és Albert Jané, sap contar-les, les velles aventures de l'*Odissea* homèrica: mantenint un ritme, un to seguit, articulat, que dóna fluïdesa i una altra força narrativa al relat i cercant maneres d'expressar amb una llengua

literària, bella, però no estranya, algunes característiques de l'antiga manera de contar dels rapsodes (per exemple, que comparen moltes de les coses que expliquen amb d'altres de més properes a l'experiència del públic).

Jané sap molt bé el català (n'és mestre, en coneix excel·lentment el lèxic i la gramàtica) i té la traça i el gust de contar: d'anar descabdellant històries, amb riquesa i exactesa de paraules i maneres de dir, i amb ganes de fer-se entendre, d'engrescar els lectors, de pescar-los. De pescar-los per a la raó i la imaginació de les paraules, per a la cultura mitjançant la literatura: el que durant tants d'anys han provat de fer, ell i altres escriptors benemèrits, amb els lectors de *Cavall Fort*.

Ell les conta per escrit, per a ser llegides i compreses ara, aquestes velles històries que, d'ençà de l'*Odissea*, mai no han deixat d'agradar, de seduir tota llei de lectors, a totes les èpoques. I, de la mateixa manera com cerca els mots més escaients per fer entendre avui en dia els estats d'ànim de l'heroi, la crueltat d'un personatge, la bellesa d'un indret, el que els antics sentien en el vol dels ocells, la raó de la rapidesa en narrar segons què i l'oportunitat d'alentir els mots en contar segons què altre, així mateix també ha mirat d'explicar els fets més endreçadament, amb més ordre que en l'antic poema homèric.

L'*Odissea* és un relat artificiosament construït per tal de crear determinats efectes. Explica, ben cert, el retorn d'Ulisses i les aventures que viurà, des de Troia fins a Ítaca, i, un cop a Ítaca, la mort dels pretendents i com s'instal·la la pau entre els itaquesos. Però això ho explica, com feia notar Horaci, començant pel mig. Ens situa d'entrada a Ítaca, ens fa veure com estan les coses al casal d'Ulisses; i a continuació ens narra llargament el viatge de Telèmac, el fill d'Ulisses, en cerca de notícies del seu pare. No arribem a Ulisses, retingut per Calipso, fins molts versos després, i l'acció dels seus fets no respon a l'ordre cronològic en què s'esdevingueren: alguns els explica el poeta, i altres, el mateix Ulisses, convertit en el país dels feacis en rapsode de les seves aventures. Això vol dir que l'*Odissea* és un relat artificiosament construït.

La manera de narrar de Jané no va per aquí. Ell posa els fets en ordre, dels primers als darrers. Endreça el discurs començant pel començament. El relat perd artifici però es fa més entenedor, més fàcilment abastable. Amb el nou endreç a què els sotmet, els fets imposen un ritme més discursiu, més de contalla o de novel·la, a la història d'Ulisses. La gràcia, però, és que la relació amb l'origen, amb la manera homèrica de

narrar, és d'alguna manera ara i adés conservada. Per exemple, els grecs pensaven que la por engroguia el semblant de qui en tenia; per a nosaltres més aviat va unida al tremolor, la por, i que sigui groga ens sorprèn i ens fa pensar en la pal·lidesa o associar-la a estats d'ànim diferents, com ara l'enveja; d'altra banda, usem poc els adjectius d'aquesta mena amb valor causatiu (la por no és groga: torna groga la cara dels homes que en tenen). Jané no substitueix la grogor pel tremolor; pensa en la força que encara pot tenir aquesta expressió i escriu, per exemple, «la groga paüra es va ensenyorir dels pretendents». O bé, el llenguatge homèric, que personifica la primera claror de l'alba, l'Aurora, li dona dits de rosa, de color rosa; i Jané escriu «quan l'Aurora va acolorir l'horitzó de llevant amb els dits rosadencs». La llengua de l'*Odissea* és atenta als detalls, a les coses concretes, i doncs rica de lèxic. Per exemple, quan Ulisses es construeix un rai: no només talla els troncs dels arbres i en fa un rai; l'*Odissea* explica amb tots els detalls com ho fa, del començ a la fi; i, en contar-ho ell, Jané diu coses tan precises com ara, referint-se als troncs, «els va lligar ben lligats els uns als altres amb redoltes de bedoll i d'avellaner».

Servir-se d'aquest llibre de Jané com d'una porta d'accés al periple d'Ulisses, com d'una iniciació a les seves aventures i al gust de narrar-les, avui, des de la manera com les narrava l'*Odissea*, serà un encert de qui ho faci. Ajudarà a mantenir i acréixer entre nosaltres, ara que sí que tenim de tot, tota llei d'objectes i productes tècnics, el gust per la paraula i per les contalles que les paraules contenen, el gust de dir, d'explicar i d'enraonar, els uns amb els altres; el gust de llegir, de viatjar amb la ment, de somiar i d'aprendre i d'entendre.

Carles Miralles

[...]

LA GUERRA DE TROIA

La guerra de Troia va durar cosa de deu anys, i va acabar amb l'incendi i la destrucció de la ciutat.

Troia era una ciutat rica i poderosa que hi havia a la costa de l'Àsia Menor, governada pel rei Príam, un home savi i just, molt estimat per tots els seus súbdits. Tenia molts fills, entre ells Hèctor, el més valent de tots, i Paris, un noi de molt bona presència, i que va ser la causa de la ruïna de la seva pàtria. Els oracles, que en aquella època s'havien especialitzat en el coneixement anticipat de les coses que havien de venir, ja ho havien predit, quan Paris va néixer, que portaria la desgràcia, i el seu pare, en previsió, el va fer abandonar en ple desert, perquè es morís i no es complís la profecia dels oracles. Però era voler lluitar, inútilment, contra el destí. Uns pastors van salvar el nen de morir de gana i Paris va créixer entre ells i es va fer un noi molt ben plantat.

Quan el rei Príam es va adonar que el seu fill havia sobreviscut, sempre amb la bona intenció d'evitar la destrucció de la ciutat que els oracles havien anunciat, va tenir la mala idea d'enviar-lo a Grècia, a veure si posava seny. Grècia, aleshores, era un país dividit en unes quantes ciutats independents, cada una amb el seu rei. Paris va ser acollit a Esparta pel

seu rei, que es deia Menelau, el qual s'havia casat amb la bellíssima Helena, que deien que era la dona més formosa de tot Grècia. I va passar el que era inevitable: Paris i Helena es van enamorar bojament. I un bon dia, aprofitant una petita absència del rei Menelau, el príncep Paris va raptar la bella Helena i se la va endur a Troia, la seva pàtria. Diuen que, posats a fer, Paris es va endur també el tresor del rei Menelau. Certament, com a abús de l'hospitalitat amb què havia estat acollit a Esparta, ja no es podia demanar més. No calia ser cap oracle per a saber-se adonar que allò havia d'acabar malament per força.

Efectivament, el rei Menelau es va prendre molt malament aquella ofensa tan grossa que li havia fet el príncep troià. Menelau, d'altra banda, era germà d'Agamèmnon, dit el rei dels reis, perquè era el més poderós de tots, el qual va dir que l'ofensa s'havia de venjar amb la destrucció de la ciutat de Troia. I amb la seva gran autoritat, va convocar tots els altres reis i prínceps perquè s'apleguessin i s'unissin en una aliança per anar a combatre la ciutat de qui havia gosat injuriar d'aquella manera tan indigna el rei d'Esparta. I, efectivament, es va aplegar un gran exèrcit que es va embarcar i va anar a fer cap a les platges de la ciutat de Troia. Entre aquests prínceps i reis hi havia Aquil·les, que era considerat el més valent de tots, Àiax, que tenia una força física descomunal, Diomedes, protegit per la deessa Atena, el savi Nèstor, que donava consells molt assenyats, i Ulisses, que era no solament molt coratjós, sinó també prudent i astut com cap altre. I no hi podien faltar, naturalment, Menelau, el més directament implicat en aquella lluita, i el seu germà Agamèmnon, el rei dels reis.

Ulisses era el rei d'una illa no gaire gran que es deia Ítaca, a més de tres o quatre illetes més petites dels voltants. Ulisses també era un rei savi i bo, estimat dels seus súbdits, i vivia feliç en la companyia de la seva muller, la fidel Penèlope, una dona de gran bellesa, i del seu fill, encara petit, que es deia Telèmac. Per tot plegat, a Ulisses, embarcar-se en aquella aventura que no se sabia com acabaria, li venia més aviat costa amunt,

i fins i tot va fer veure que era boig a fi d'eludir el compromís. Però quan es va demostrar que no era pas gens boig, sinó que només ho feia veure, no va tenir més remei, després d'haver abraçat la seva dona i el seu fill, que embarcar-se amb els altres prínceps grecs cap a la guerra de Troia. I, de fet, va ser gràcies a ell que la guerra es va guanyar i que Troia va ser destruïda. Durant els deu anys que va durar la guerra, els combats es van anar succeint l'un darrere l'altre, amb un resultat altern: ara guanyaven els uns, ara guanyaven els altres. I van ser molts els qui hi van morir. Per part dels troians, en primer lloc Hèctor, el més valent de tots ells, a mans d'Aquil·les, després d'un combat singular, i el blasmable Paris, el causant de tot aquell daltabaix. I entre els grecs, els més destacats dels qui hi van deixar la pell van ser Aquil·les, a causa d'una ferida al taló, que era la seva única part vulnerable, el seu amic Patrocle i el gegantí Àiax, un home brutal i violent.

Va arribar un moment, però, que els grecs es van adonar que només amb la força de les armes no aconseguirien mai de vèncer els troians. Aleshores Ulisses, el rei d'Ítaca, va tenir una idea que va ser la solució final del conflicte. Seguint les seves instruccions, els grecs van construir un cavall de fusta gegantí, el van deixar abandonat a la platja, es van embarcar i van fer veure que abandonaven la lluita i se'n tornaven al seu país. Però les naus, un cop van haver desaparegut de la vista dels troians, que s'ho miraven de dalt de la muralla estant, es van quedar amagades darrere unes illetes que hi havia molt a prop.

Els pobres troians van contemplar, cofois i satisfets, com els vaixells dels grecs s'allunyaven mar enllà. I van decidir fer entrar a la ciutat aquell gran cavall de fusta que els grecs, en la seva retirada, havien deixat abandonat a la platja. No es podien imaginar, els troians, que una petita colla de prínceps, Ulisses, Menelau, Diomedes i alguns altres, triats entre els més valents, s'havien quedat, amagats, silenciosos, sense fer soroll, dins la gran panxa buida del cavall de fusta —el famós cavall de Troia.

Sainte
Le geste cruel
peintes sur sa
Ce Tableau
de l'expression

Els troians, entre cants i crits d'alegria, van obrir les portes de la ciutat i, estirant-lo amb cordes, hi van fer entrar aquell cavall de fusta, que es van creure que era com una mena d'ofrena que els grecs feien a Posidó, que era el déu del mar. La realitat, però, era molt diferent. A la nit, quan els troians, cansats de la celebració, es van retirar a dormir, Ulisses, Menelau, Diomedes i els altres guerrers que, durant tota l'estona, s'havien estat ben quiets dins la panxa del cavall, en van sortir, van matar els sentinelles de la muralla i van obrir les portes. Mentrestant, les naus havien tornat, de nit, a la platja de Troia, i els guerrers grecs, així que Ulisses i el seu escamot van haver obert les portes de la muralla, es van precipitar, ben armats, dins la ciutat.

Allò va ser la ruïna, la destrucció de la gran ciutat de Troia. Els grecs, que havien esperat aquell moment durant deu anys, van fer una gran matança de guerrers troians, es van endur les dones joves com a esclaves, van saquejar totes les cases i palaus i, finalment, van calar foc a la ciutat. El rei Menelau va recuperar la seva muller, la bella Helena, i se la va emportar a Esparta, on van reprendre la vida matrimonial interrompuda per l'atzagaiada de Paris.

Havia arribat l'hora del retorn per als grecs victoriosos —els que encara eren vius. Amb totes les riqueses arrabassades als troians, les naus dels grecs es van fer a la vela. Es pot ben dir que, al cap de deu anys, tots tenien ganes de tornar a veure la terra natal, de tornar a respirar els aires del país estimat. La guerra de Troia ja no era sinó un record, que seria bo d'evocar durant les nits dels llarguíssims hiverns, i que seria una pedrera per als poetes futurs.

L'astut Ulisses, el rei d'Ítaca, devia ser un dels qui tenien més ganes de tornar a veure el dolç país natal, on el devien esperar la tendra i fidel Penèlope i el seu fill Telèmac, que havia deixat quan era tot just un infant petit i que ara ja devia ser un noiet ben espavilat. Però va ser precisament ell, Ulisses, malgrat la protecció de què gaudia de la

deessa Atena, la filla predilecta de Zeus, el pare dels déus, qui més va trigar a tornar a trepitjar la terra de la seva illa estimada. No va ser sinó amb el seu coratge, la seva astúcia i l'ajuda divina que va poder superar tots els obstacles i totes les dificultats amb què va topar al llarg d'un altre període de deu anys ben bons.

El país dels lotòfags

Amb el delit de tornar a veure la dolça pàtria estimada, Ulisses i els seus es van embarcar en les naus de proa llisquívola i esmolada i es van fer mar enllà. Però els vents, potser per un voler dels déus, sovint capriciós i variable, no els van ser gens favorables i se les van endur cap a Ísmaros, terra habitada pel poble dels cícons, on Ulisses i la seva gent van desembarcar. Seguint el costum d'aquell temps, costum certament detestable però que aleshores trobaven tan natural, després d'haver matat de mala manera tots els cícons que els oposaven resistència, els homes d'Ulisses es van dedicar a saquejar la ciutat, sense plànyer-hi res. Els cícons que no havien resultat morts van fugir cap als afores. Satisfets amb el botí aconseguit, els grecs, en lloc de fer-se de nou a la mar, van celebrar un gran banquet, en què es van regalar amb tot de moltons ben grassonets fets a l'ast, i ben regats amb vi negre del millor. Prou que el prudent Ulisses els deia que fugissin amb el botí aconseguit, que aquella imprudència els podia costar molt cara, però no li van voler fer cas. I va passar el que havia de passar.

Els cícons que havien pogut fugir de la matança van córrer cap a les muntanyes dels afores, poblades per altres grups de cícons molt nombro-

sos. I havent-los explicat l'atac que havien sofert dels grecs, es van aplegar i, ben armats i menats, segurament, per uns cabdills improvisats, es van presentar a la ciutat quan els homes d'Ulisses no pensaven sinó a menjar, beure i cantar i riure de valent. No es podien pas imaginar que els caigués al damunt un núvol de cícons, tan nombrosos com les fulles dels arbres quan arriba la primavera. Es van defensar com van poder, sempre guiats pel seu príncep, el valerós Ulisses, i finalment, després d'uns combats molt violents, van aconseguir d'embarcar-se de bell nou i fugir mar enllà, no, però, sense deixar uns quants companys en terra, sense vida, víctimes de la fúria venjativa dels cícons.

Escarmentats una cosa de no dir per la reacció ferrenya dels cícons, Ulisses i els seus, sense voler-se torbar més, van agafar el rumb d'Ítaca, la dolça terra estimada, però un cop passat el cap de Malea, un vent de mestral abrivat i violent se'ls va endur més enllà de l'illa de Citera. Durant nou dies seguits, les naus d'Ulisses van ser la joguina dels elements desfermats, que esquinçaven les veles i desajustaven el fustam dels bastiments. Els pobres mariners, a més, veien, o creien veure, tota mena de monstres marins, horribles i esgarrifosos, que els envoltaven amenaçadors. I ja es creien talment que no podrien reveure mai més l'enyorat país natal.

Però al cap de nou dies el temps es va calmar i Ulisses i els seus van arribar a una terra desconeguda. Van desembarcar, van poder poar aigua fresca i van dinar amb satisfacció. Ulisses va manar a tres dels seus homes que anessin terra endins per veure a quina mena de país havien arribat, quins fruits llevava i quina casta de gent hi vivia. I va resultar que aquella terra era el país dels lotòfags, és a dir, els menjadors de la flor de lotus, una flor dolça com la mel, però que feia que els qui en menjaven s'oblidessin totalment de la seva pàtria, per més que l'estimessin i l'enyoressin, i ja no es volguessin moure mai més d'aquella terra tan amena i plaent, on creixia aquella flor tan especial que feia de tan bon menjar.

Els tres exploradors d'Ulisses van fer la coneixença dels lotòfags, que eren amables i hospitalaris. I els van convidar a tastar aquell menjar, misteriós i extraordinari, que es feia a la terra.

—Tasteu, tasteu, a veure què ens en dieu —els van animar els lotòfags, amb tota la bona voluntat.

I els infeliços així ho van fer, van tastar la flor de lotus i la van trobar exquisida de debò. I, oblidats de la dolça terra d'Ítaca, amb els turons plantats de vinya i oliveres, van declarar que es volien quedar a viure per sempre més en aquella terra tan meravellosa.

Però quan van anar a explicar al seu rei que no es volien tornar a embarcar per arribar al país natal, Ulisses, compadit d'ells, els va fer agafar per la força i, sense fer cas dels seus plors i dels seus planys, de les seves lamentacions, els va fer conduir dalt les naus. I tot seguit va donar als seus mariners l'ordre de salpar i d'abandonar aquella terra, seductora i riallera, però on un corria el perill d'oblidar la terra natal i tot el que hi havia deixat.

I havent partit del país dels lotòfags, les naus del príncep Ulisses van agafar el rumb de tramuntana.

Els ciclops

Lluny, ja, del país dels lotòfags, les naus d'Ulisses feien via lentament, car hi havia una gran calma, no feia ni un sospir de vent i havien d'impulsar els bastiments a força de remes. Fins que, a còpia de navegar, van arribar al país dels ciclops.

Els ciclops eren uns gegants terribles, amb un sol ull, rodó, al mig del front, cosa que els donava encara un aspecte més esgarrifós. Eren una gent salvatge, que vivien en una illa, d'on no es movien mai, sense lleis ni normes de conducta, i procurant només cadascú per ell. Al davant de la seva illa, n'hi havia una altra de més petita, tota coberta de vegetació, amb grans ramats de cabres salvatges, però estava deshabitada, perquè els ciclops, encara que la tenien a tocar, com que no tenien cap mena d'embarcació, no s'hi haurien pogut arribar ni que haguessin volgut.

El príncep Ulisses va fer fondejar les seves naus en una cala amagada que va descobrir a l'illa petita i deshabitada, i amb la seva pròpia nau i una dotzena de companys ben triats se'n va anar a explorar l'altra illa, la més gran. D'una banda, es veu que Ulisses era curiós de mena, tenia el sentit de l'exploració molt esmolat, i de l'altra no li hauria anat malament

L'Odissea, atribuïda, com *La Ilíada*, al poeta Homer, és un dels grans poemes èpics de la literatura clàssica grega. Narra les aventures d'Ulisses, de tornada a Ítaca, la seva pàtria, un cop acabada la guerra de Troia. Va ser una llarga peripècia (el mot *odissea* s'ha incorporat, amb aquest sentit, al llenguatge comú), en què va patir tota mena de naufragis i de penalitats, i en què van morir tots els seus companys. Només ell va poder finalment arribar a Ítaca, on l'esperava la seva fidel muller Penèlope. Avui incorporem a la nostra col·lecció de lectures clàssiques de tots els temps una versió reduïda d'aquesta gran obra literària, escrita per Albert Jané, el qual, amb un llenguatge que vol mantenir la noblesa i el to de la narració original, posa a l'abast dels joves lectors actuals una de les grans obres de la literatura universal. Les esplèndides il·lustracions de Pep Montserrat, d'una gran dignitat, valoren excepcionalment la present versió de *L'Odissea*.

L'HORA DELS CLÀSSICS

